

KATEDRÁLNY INFOLIST

16 - 22.1.2012

farský týždenník, číslo 3/2012, ročník VI.

Liturgický kalendár:

Utorok	17.1.	Sv. Antona, opáta	Spomienka
Piatok	20.1.	Sv. Fabiána, pápeža a mučeníka Sv. Šebastiána, mučeníka	Lub. spom.
Sobota	21.1.	Sv. Agnesy, panny a mučenice	Lub. spom.
Nedeľa	22.1.	3. NEDEĽA V OBDOBÍ „CEZ ROK“	

Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov

V dňoch **od 18. do 25. januára** je **Týždeň modlitieb za jednotu kresťanov**.

Mottom tohto roka je text zo Skutkov apoštolov: **Jednotní v učení apoštolov, bratskom spoločenstve, lámaní chleba a modlitbe.**

V Katedrále budeme mať sväté omše s formulárom **Za jednotu kresťanov** v stredu, 19. januára.

Pozvánka

Diecézne centrum pre rodinu pozýva snúbencov a najmä manželov na kurz: **„Plodnosť nie je problém, ale dar“**, ktorý sa bude konať **v sobotu, 21.1.2012 o 15.00** v priestoroch Centra pre rodinu na Kapitulskej ul. 21.

Koncert

V **stredu 18. januára** po večernej sv. omši **o 17.00 h.** vás pozývame na **no-voročný koncert** Univerziténeho speváckeho zboru PF UMB MLADOSŤ, ktorý sa uskutoční v Kostole sv. Michala Archanjela na Fončorde.

Zápis do 1. ročníka ZŠ

Zápis prvákov na šk. rok 2012/2013 sa uskutoční v priestoroch Základnej cirkevnej školy Štefana Moysesu **2.2.2012 od 13.00 hod. -16.00 hod. a 6.2.2012 od 13.00 hod. - 16.00 hod.**

Záujemcovia o podrobnejšie informácie o škole a štúdiu môžu prísť do školy v ľubovoľnom čase od 30.1.2012 – 1.2. 2012 po telefonickom dohovore.

ŽIVOT VO FARNOSTI

Ponuka

Naša farnosť ponúka počas celého roka možnosť pobytu v apartmánovom byte s 5 lôžkami na Donovaloch, v osade Mistríky.

Pre túto investíciu sme sa rozhodli ako pre možnosť získať prostriedky na režijné výdavky v Katedrále, ktoré sú pri celodenných službách v kostole vyššie. Bližšie informácie získate na farskom úrade alebo na internetovej stránke farnosti www.katedralabb.sk v záložke „Rýchle aktuality“.

Benefičný koncert

• Na benefičnom koncerte súrodencov Jendruchovcov sa na Hospic v Dome Božieho milosrdenstva vyzbieralo 394 Eur.

Vaša finančná a materiálna pomoc kostolu

V uplynulom týždni prispeli **na kvety**: bohuznáma 5 Eur.

Všetkým darcom úprimné Pán Boh zaplať!

SVÄTÁ OMŠA (56.)

LITURGICKÉ SLÁVENIE EUCHARISTIE (39. časť)

PRIEBEH SLÁVENIA – LITURGIA EUCHARISTIE (16.)

Obrad lámania chleba (I.)

Po obrade pokoja je lámanie chleba:

„Úkon lámania eucharistického chleba, ktorý Kristus konal pri Poslednej večeri, už za čias apoštolov dal meno celej eucharistickej obete. Tento obrad má nielen praktický dôvod, ale naznačuje, že prijímaním z jedného chleba života, ktorým je Kristus, mnohí sa stávame jedným telom“ (1 Kor 10,17) (VSRM, 56c).

Kňaz vezme hostiu, rozlomí ju nad paténou a kúsok hostie vpustí do kalicha.

Lámanie eucharistického chleba patrí k najstarším zvykom omšovej liturgie. Je vo všetkých liturgiách. Pochádza od samého Pána Ježiša a hovoria o ňom všetky štyri správy. Ustanovenia: *Pri večeri Ježiš vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a dával svojim učeníkom.* Aj emauzskí učeníci spoznali Pána, keď sedel s nimi pri stole, vzal chlieb a dobrorečil, lámal ho a keď im ho podával. A keď sa vrátili do Jeruzalema, porozprávali, ako ho spoznali pri lámaní chleba.

Je teda samozrejmé, že výrazom lámať chlieb sa označovala celá Eucharistia (svätá omša) už v apoštolských časoch: *Kresťania v Jeruzaleme sa vytrvalo zúčastňovali... na lámání chleba* – čítame v Skutkoch apoštolov (Sk 2, 42). A Ďalej čítame: *po domoch lámali chlieb* (Sk 2, 46). Keď sa mladá Cirkev šírila mimo Jeruzalema, veriaci sa zhromažďovali v prvý deň týždňa na lámanie chleba (porov. Sk 20, 7). Tieto výrazy sa všeobecne pokladajú na označenie slávenia Eucharistie.

Aj najstaršia tradícia používa výraz „lámanie chleba“.

Aj svätý Ignác (+ 110) vo svojom liste Efezanom má výraz „lámať chlieb“. V liste vyjadruje nádej, ktorú majú kresťania „žijúci v tej istej viere, svorní v Ježišovi Kristovi, nerozlučne spojení v poslušnosti k biskupovi a kolégiu presbyterov, keď lámu jediný chlieb, ktorý je liekom nesmrteľnosti, liek, ktorý chráni pred smrťou a zaisťuje navždy život v Ježišovi Kristovi“ (Ad Eph, 20, 2).

Aj staré kresťanské umenie znázorňuje Eucharistiu s obrazom lá-

mania chleba, ako to možno vidieť v gréckej kaplnke v katakombách sv. Priscily v Ríme z 3. storočia.

Lámanie chleba bolo teda prvé meno svätej omše. A nakoľko sa skoro tisíc rokov udržal starý tvar chleba, lámanie ostalo stále dôležitou prípravou na Baránkovu hostinu a udržalo sa vo všetkých liturgiách.

Treba mať však na zreteli, že kedysi mali iný tvar chleba ako my. U nás by nebolo „lámanie“, ale krájanie. V Izraeli piekli okrúhle asi ako tanier veľké a asi na prst hrubé chleby. Takéto chleby bolo treba pred jedením lámať. V Starom zákone teda výraz lámať chlieb platil o jedení vôbec. A toto lámanie bolo čestným právom otca domu alebo hosťa. Aj pri rozmnožení chleba počujeme, že Ježiš „vzal päť chlebov a dve ryby, pozdvihol oči k nebu, dobrorečil, lámal chleby a dával učeníkom a učeníci zástupom“ (Mt 14,19). A tak tento starozákonný spôsob lámania chleba prešiel aj do liturgie svätej omše. V nej však okrem praktického významu dostal aj význam symbolický.

Lámanie na tri časti

Aj keď sa zaužívali malé hostie na prijímanie veriacim, lámanie veľkej hostie dostalo najmä v stre-

doveku taký silný symbolický význam, že sa udržalo až dosiaľ. V rímskom obrade lámeme svätú

hostiu na tri časti. Tieto tri čiastky spomína už Amalár (+ 850) a už u neho majú svoj symbolický význam: prvá čiastočka, zlúčená so svätou Krvou poukazuje na vzkriesené Pánovo telo, druhá časť, ktorú prijíma kňaz, – na Kristovo telo tu na zemi (Cirkev) a tretia časť, ktorú ponechávali na prijímanie chorým a umierajúcim, – na trpiace Kristovo telo (Cirkev v očistci). Z toho potom cez celý stredovek vysvetľovali, že tieto tri čiastky znamenajú Cirkev víťaznú (v nebi), Cirkev bojujúcu (Cirkev na zemi), Cirkev trpiacu

(duše v očistci).

V gréckokatolíckej liturgii sa už na začiatku svätej omše (v proskomidii) kladú čiastočky podľa určitého poriadku na tanierik (diskos). Najväčšia čiastka, ktorá má na sebe vytlačený znak a volá sa baránok, pred prijímaním sa láme na čiastky, ktoré sa potom kladú na diskos na spôsob kríža. V mozarabskej liturgii je to ešte zložitejšie: hostia sa delí na 9 častí a každá má meno podľa životných Kristových udalostí: vtelenie, narodenie, obrezaanie, zjavenie atď.

Zmiešanie

Kňaz rozlomí hostiu nad paténou a kúsok hostie vpustí do kalicha, pričom hovorí:

„Telo a krv nášho Pána Ježiša Krista, spojené v tomto kalichu, nech nám prijímajúcim osožia pre život večný“ (VSRM 56d a II3).

Obrad zmiešania nemá celkom jasnú históriu, hoci je vo všetkých dávnych liturgiách.

Modlitba, sprevádzajúca obrad

zmiešania, má charakter súkromnej modlitby kňaza. Nehovorí ju však len za seba, ale aj za tých, čo budú prijímať; veď aj teraz reprezentuje Boží ľud. Táto modlitba patrí do okruhu tých modlitieb, o ktorých platí: „aby (kňaz) svoju službu vykonával s väčšou pozornosťou a nábožnosťou“. Preto ju hovorí potichu.

(Pokračovanie nabudúce)